

Sloop dreigt voor villa van Van Gogh

Regentesselaan 39

Huis van Jo Bonger, de vrouw die Vincent van Gogh wereldberoemd maakte

Is dit historische pand nog te redden?

ZIJAANZICHT VAN DE VILLA MET DE EERSTE STEEN (INZET)

JO VAN GOGH - BONGER (1862-1925) MET HAAR ZOON VINCENT WILLEM VAN GOGH (1890-1978), DE LEGGER VAN DE EERSTE STEEN

In het BussumsNieuws verscheen een verontrustend artikel van Jessica de Jong over de voorgenomen sloop van het pand Regentesselaan 39. Dit huis liet Jo Bonger, zoals vele lezers weten de schoonzuster van Vincent van Gogh, in 1901 bouwen als vervanging van het pand Koningslaan 4, waar zij zich in 1891 in Bussum met haar zeer jonge zoontje Vincent Willem gevestigd had.

Tevens bracht zij de hele collectie schilderijen van haar zwager in haar huis aan de Koningslaan onder. Het ontwerp van het huis aan de Regentesselaan is van Willem Bauer, 'de architect van Walden'.

Over Jo Bonger verscheen dit jaar de buitengewoon gedetailleerde en zeer leesbare biografie Alles voor Vincent, van de hand van Hans Luijten, senior onderzoeker van het Van Gogh Museum. Als er iets duidelijk wordt uit Luijtens biografie dan is dat wel het feit dat de wereldroem van Vincent geheel en al op het conto van zijn schoonzuster geschreven mag worden. Haar echtgenoot Theo, kunsthandelaar in Parijs, overleed heel snel na zijn broer Vincent, waarna Jo de zeggenschap kreeg over het gehele oeuvre van haar zwager.

GLORIEUS

Jo Bonger besteedde de rest van haar leven aan het bekend maken van dit oeuvre, wat haar glorieus lukte. Voor haar inspanningen mogen alle liefhebbers van grote schilderkunst over de hele wereld haar dankbaar zijn. Het zou dan ook voor

de hand moeten liggen dat de Gemeente Gooise Meren haar tot in lengte van dagen zal eren. De Erfgoedvereniging Bond Heemschut nam hierbij het voortouw en diende een aanvraag in om de karakteristieke villa uit 1901 een gemeentelijke monumentenstatus te verlenen.

Helaas ziet het er momenteel naar uit dat de Gemeente dat niet zal doen, tot deze mogelijke afwijzing geadviseerd door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (verder CieRKE te noemen). Als de Gemeente de gevraagde status aan het pand niet verleent, staat niets sloop in de weg en zal een belangrijk stuk erfgoed voorgoed verloren gaan.

ENKELE DATA

Op 2 oktober 2018 maakte de Gemeente bekend dat er een omgevingsvergunning was aangevraagd, te weten 'een aanvraag voor het splitsen van een perceel in twee kavels op locatie Regentesselaan 39.' In 2019 is dit pand voor de laatste keer verkocht, wellicht aan Architectenbureau Atelier 3, uit

Scherpenzeel, dat een levensgroot bord voor de ingang van het terrein heeft gehangen met zijn naam.

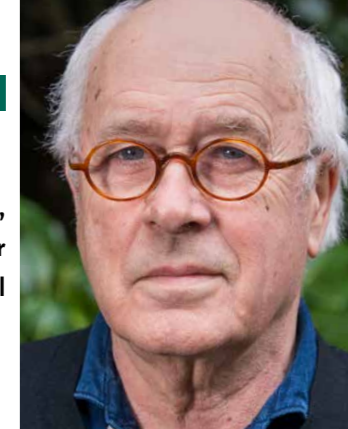
Op het net laten zij weten 'gepassioneerd' te zijn in het verwezenlijken van 'droomhuizen'. Van zulke huizen willen zij er, vanzelfsprekend na sloop van het bestaande huis, twee zetten op het terrein van Regentesselaan 39. Het grote bord aan de ingang van het oprijpad laat in principe al zien dat wij hier te maken hebben met gewone projectontwikkelaars. Het bord suggereert ook dat de aanstaande sloop al in kannen en kruiken is.

Ik kan niet beoordelen of het bureau al wat voorwerk heeft verricht bij de gemeente, maar de uitspraak van de CieRKE over het 'flinterdunne' verhaal van de Bond Heemschut speelt wel geheel in de kaart van de projectontwikkelaars. Dezen zijn niet gebaat bij discussies over het historische belang van panden die zij omwille van hun eigen financiële belangen voordragen voor de sloop.

KOESTEREN

Als gevolg van de publicatie in BussumsNieuws heeft de Gemeente een algemene reactie geplaatst op de gemeentepagina met als kop: 'Gooise Meren koestert erfgoed'. Het artikel vermeldt slechts algemene procedures bij het benoemen van een pand tot monument. Gaat u maar rustig slapen, wij waken over het erfgoed, is de tendens van de nietszeggende reactie van de Gemeente. Het woord 'koesteren' betekent dat de Gemeente zichzelf een felicitatie toedient uit eigen doos. De gang van zaken rond de Bonger-villa doet mij denken aan

Rudolf Geel is Neerlandicus, schrijver en bewoner van Het Spiegel

het houten Noorse huis op de Nieuwe 's Gravelandseweg. Dit werd enkele jaren geleden door de Gouden Makelaar uit Laren zowel als bestaande woning aangeboden, maar ook als bouwgrond, na sloop van het bestaande historisch belangrijke huis. Ik heb daar toen over geschreven in Spiegelschrift en vervolgens ons standpunt persoonlijk toegelicht voor de commissie, die de dubbele aankondiging op Funda kennelijk niet kende. Daarna heeft het houten huis uit het begin van de 20ste eeuw een status gekregen van Gemeentelijk Monument. En moet je kijken hoe het er nu bijstaat: helemaal opgeknapt, als nieuw. Met liefde en volgens de regels in oude luister hersteld. Ik dacht indertijd al: de commissie had ook zelf het handigheidje van de Gouden Makelaar kunnen doorzien.

DE OPRIJLAAN AAN DE REGENTESSELAAN.

BESCHERMD DORPSGEZICHT

Het Spiegel, evenals het Brediuskwartier, is overigens een rijksbeschermd, dorpsgezicht. Laat de CieRKE eens naar de Bonger-villa gaan kijken. Hoort dat bij het dorpsgezicht van Het Spiegel, ja of nee? De eigentijdse wandelaar die een kijkje gaat nemen zal moeiteloos begrijpen waarom Bonger haar villa op de Koningslaan 4 verruilde voor dit idyllische en voor het oude Spiegel karakteristieke plekje.

Zoals al gezegd is de villa ontworpen door Willem Bauer, ook wel genoemd de architect van Walden, die eveneens de hut (en het huis ernaast) van Van Eeden ontwierp. Van zijn ontwerptafel is onder meer de schitterende villa De Merle (Nieuwe 's Gravelandseweg 77), voor de bewoonster waarvan Van Eeden een bijzondere belangstelling had.

GOOISE TAXICENTRALE
EWOUD REESER

TAXI

035 - 6945955

info@gooisetaxicentrale
www.gooisetaxicentrale.nl

NH NAARDEN

ook voor
APPARTEMENTEN VERHUUR
voor korte en langere periode mogelijk!

IJsselmeerweg 3, 1411 AA Naarden | Tel: 035 - 6951514 | nhnaarden@nh-hotels.com

NH
HOTELS

Always a pleasure

nh-hotels.com

Sym Fiddle II Premium 25km/45km

Inclusief:

- Rijklaar en kenteken
- Windscherm smoke of helder
- Valbeugelset voor en achter zwart of chroom
- Achterklapdrager zwart of chroom
- Diverse kleuren

NU OP VERTOON VAN DEZE ADVERTENTIE
VAN € 2385,00 VOOR: € 2150,00

FIDDLE II PREMIUM
NU BIJ JE SYM DEALER

Goois Motor & Scooter centrum
Energiestraat 27a • 1411AR Naarden • 035-6949405
www.gooisescooter.nl

BESTEL 24/7 OP
ONZE WEBSHOP
WEBSHOP:BAKKERJEROEN.NL

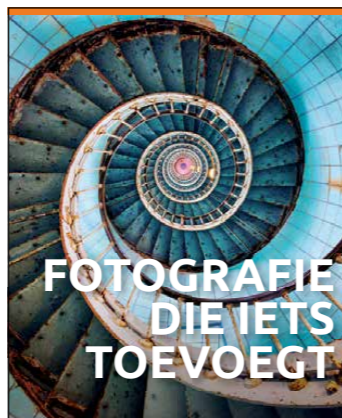
BAKKER
Jeroen

Wij bieden u een ruime keuze gebak,
brood en verschillende heerlijke
lekkernijen in onze 3 winkels of bestel
online in onze webshop!

Tot ziens in één van onze winkels!

Meenthof 10 De Meent Hilvertsweg 84
Kortenhof Hilversum Hilversum
035-656 13 54 035-693 25 72 035-624 9071

www.bakkerjeroen.nl

FOTOGRAFIE
DIE IETS
TOEVOEGT

In-Gooi.nl
FOTO- & GRAFISCHE PROJECTEN
BRINKLAAN 75a BUSSUM

MEER WETEN?
NEEM EENS
CONTACT OP!

06 54 37 57 87 | info@in-gooi.nl | www.in-gooi.nl

DAAR STAAT MIJN HUIS VERVOLG

49

Volgens Christiaan Pfeiffer, woordvoerder van de Erfgoedvereniging Bond Heemschut heeft de Gemeente Gooise Meren een structureel probleem als het gaat om het beschermen van monumentale panden. Nou dat kan ik begrijpen met die CieRKE. Verschillende van de monumentale panden in Bussum zijn door de Bond behoed voor sloop. Maar dat is niet in alle gevallen gelukt. De CieRKE van de Gemeente heeft een belangrijke stem in de beslissingen over al of niet slopen. De zaak zal uiteindelijk door de Gemeenteraad beslist worden 'Het college zal zich eerst ook nog buigen over de Regentesselaan,' volgens het artikel in het BussumsNieuws.

VAN GOGH-MUSEUM

Twijfel over de vraag of de villa van Bonger tot het culturele erfgoed van Bussum behoort, is eigenlijk te gek voor woorden. De Bond Heemschut kreeg zelfs een steunbetuiging van het Van Gogh-museum, hetgeen tot de hoge uitzonderingen behoort. Maar daar heeft de CieRKE geen boodschap aan. Die spreekt van een 'flinterdun' verhaal en adviseerde negatief over de monumentenstatus van het pand.

Een groot cultureel belang voor Bussum

Als journalist die de feiten publiceert kan je moeilijk schrijven dat mensen niet goed bij hun hoofd zijn. Onafhankelijk opererende commentatoren mogen dat natuurlijk wel. Daarom: hoe halen de leden van de CieRKE het in hun hoofd de monumentenstatus van zo'n villa als Regentesselaan 39 af te wijzen! Verdient het geen aanbeveling die CieRKE zo langzamerhand te vervangen door een panel van cultuurbewuste mensen die oog hebben voor de relatie tussen heden en verleden en die vooral een helder oog hebben voor de toekomst van het Spiegel, dat een belangrijk cultuurgebied is? Over dit laatste nog het volgende:

Bonger (zie ook de biografie blz 187') ging om met belangrijke Bussumers: Frederik van Eeden, Herman Gorter, Jan Veth en andere artistieke en intellectuele bewoners van het Gooi. Alleen al de verbinding tussen de twee opeenvolgende huizen van Bonger, het huis van Gorter aan de Nieuwe 's Gravelandseweg en Walden geeft een duidelijke aanwijzing over het belang van Bussum als belangrijk cultuurcentrum van de late negentiende eeuw en het begin van de twintigste.

Bron 1

Hans Luijten - Alles voor Vincent
Het leven van Jo van Gogh-Bonger €22,90
Uitgave Promotheus, 2019
ISBN 9789044641660

De vele in de biografie genoemde kunstenaars kenden elkaar en gingen met elkaar om. Hun levens waren vaak zeer met elkaar verweven.

KUNSTENAARSDORP

Tot nu toe heeft altijd Laren de prijs weggedragen van het kunstenaarsdorp bij uitstek in het Gooi. Maar zo langzamerhand wordt de culturele status van Bussum steeds prominenter. Het heden stoelt op het verleden. Wie dat probeert te ontkenen of uit te wissen is een gevaar voor de intellectuele en artistieke toekomst, niet alleen van Bussum maar van heel Nederland. Ik moet trouwens hier iets positiefs vermelden over de Bussumse politiek. Naar aanleiding van het stuk in BussumsNieuws heeft de PvdA vragen gesteld aan B&W. Ik verwacht dat de fractie met de gegevens uit dit stuk zijn vraag met enige nadruk en beter onderbouwd zal herhalen. Uiteindelijk komt het er gewoon op neer dat een projectontwikkelaar met het verleden van het Spiegel aan de haal wil gaan. Hier speelt alleen geldzucht.

Projectontwikkelaars hebben voor hun gepassioneerde doelstellingen natuurlijk het meest aan oude huizen, waarvoor ze hun gelikte villa's in de plaats willen stellen. Dus: kiezen wij voor het handhaven van de traditie en ons beschermd dorpsgezicht, of voor het geld dat naar de projectontwikkelaars gaat en waar onze dorpsgemeenschap niets aan heeft?

Op mijn inspectietocht naar het huis op de Regentesselaan 39 werd ik overvallen door wat bekend staat als 'de historische sensatie'. Het leek alsof ik op weg was naar Jo Bonger zelf, met haar schilderijencollectie van Vincent van Gogh. Een dergelijk opkomend sterk bewustzijn van het verleden geeft ons leven het broodnodige reliëf, het besef dat wij niet alleen voorbijgangers zijn in de geschiedenis maar deelgenoten in een zich steeds ontwikkelende beschaving. En dat is een troostrijke ervaring.

DE HOUTEN VILLA OP DE NIEUWE 'S GRAVELANDESEWEG WERD NIET GESLOOPT EN IS NU GEMEENTELIJK MONUMENT.

